

Količina vsak letnik
 10 letnik 100 K.—
 20 letnik 200 K.—
 30 letnik 300 K.—
 40 letnik 400 K.—
 50 letnik 500 K.—
 60 letnik 600 K.—
 70 letnik 700 K.—
 80 letnik 800 K.—
 90 letnik 900 K.—
 100 letnik 1000 K.—

Garancija za polje
 odgovarajoča v tiskarstvi
 in čisto, brez
 nobene barve. Letnik se
 pošilja brez odpreval.

Tiskarstveni inštitut
 Slovenskega kmetijskega
 društva, ki ima po-
 seben tiskarstveni.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posrednik št. št. št.
 in v tiskarstvi se pri
 gospodu Novak-u na
 velikem trgu po 10 h.

Skopiti se ni mo-
 žo, neplačani list
 se ne sprejemajo.

Za označilo se plačuje
 od navadnega tretje.
 če se natisne enkrat,
 po 15 h, dvakrat 25 h,
 trikrat 35 h.

Inocenti se sprejemajo
 do kroga opolnabe.

Štev. 43.

V Mariboru, dne 27. oktobra 1904.

Tečaj XXXVIII.

Slovenski volilci, pazite!

Slovenski poslanci Kočevar, dr. Jurtela, dr. Ploj, Robič in drugi so že dne 7. oktobra, piši in govori sedmega oktobra vprašali cesarskega namestnika grofa Caryja, zakaj se regulacija Pesnice ne vrši hitreje, ter ga pozvali, naj vendar pospešuje potrebno uravnavo Pesnice, ki je letos zopet naredila pri zadnjih povodnih tako velikansko škodo.

Dne 18. oktobra je na to vprašanje odgovoril dež. odbornik Stallner, pristaš nemško-nacionalne stranke, ter rekel, da se uravnava le zaradi tega ne more tako hitro izvršiti, ker občini Možganci in Marjeta nočete sprejeti pogojev, ki jih jima stavi dežela in se bo torej morala poravnava s tema občinama izvršiti dolgotrajnim uradnim potom. Ta odgovor se je vzel od cele zbornice na znanje!

Toda kaj se sedaj zgodi? Dne 19. t. m. pa pricapljata naenkrat »Štajerčeva« poslance Stiger in Ornič z enakim vprašanjem na cesarskega namestnika, kakor so ga stavili slovenski poslanci že dne 7. oktobra, torej 12 dni prej. Zdi se, da Stiger in Ornič tako trdno spita v deželni zboru, da niti opazila nista, da so o tej stvari že slovenski poslanci vse potrebno storili in dobili tudi pojasnilo, zakaj se zavlačuje uravnava. Stiger in Ornič sta prišla za 12 dni prepozno, to je pr. bito! A glejte čudo »Štajerčevih« pristašev! Dne 20. oktobra so prišli nekateri »Štajerčijanci« v Gradec. Bili so to neki Ček iz Šmarja, grajski oskrbnik ptujski Hilt-schei, grajski oskrbnik Sentscher, neki Andreas Rozeanpovec iz Stojnc, breški Martin Maseg, Jos. Simeck iz Sabovc, Jos. Kreinčič iz Gajc in Leopold Horvat iz Vurberga. Ti močje so pa tako zaspani kakor Ornič in Stiger! Čaravno je že dežel. odbornik Stallner dal slovenskim poslancem javen odgovor, kaj je z regulacijo Pesnice, vendar so sli ti močje, in z njima zaspana Ornič in Stiger, zopet deželne odbornike izpraševati, kaj je z regulacijo Pesnice. Dobili so seveda isti odgovor kakor slovenski poslanci, zraven pa so se še nesmrtno osmešili, ker so pokazali, da nič ne berejo in nič ne vedo, kaj se v deželnem zboru godi. Dolžnost, na katero sta se spomnila Ornič in Stiger ter njihovi pristaši komaj dne 20. oktobra, to dolžnost so storili slovenski poslanci dne 12. oktobra.

Toda slovenski volilci, pazite! Prihodnjo soboto izide nemškutarski »Štajerc«. In mi smo trdno prepričani, da bo v tej številki hvalil Orniča in Stigerja ter imenovane graške romarje in jim prepeval slavo, kako se trudijo za regulacijo Pesnice. Če to čitate, potem vedite, da »Štajerc« zopet slepari in goljufa svoje bralce. Take zaspane poslance, ki se spomnijo svojih dolžnosti se le, ko so že drugi vse uredili, take poslance je treba pošteno ožigostiti ne pa hvaliti in sko vam bo kak »Štajerčijanec« hvalil svoje poslance v zadevi uravnave Pesnice, tedaj mu dokažite, da je siromsk ogoljufan in osleparjen, ker mu »Štajerc« ne pove resnice!

Zimske kmetijske šole.

Bilo je neke nedelje, a nikjer zborovanja, v Mariboru nič posebno zanimivega dela, in nemirna časnikarska kri me je gnila v Gradec. Tam sem sedel s prijateljem na tramvaj, in oddrjali smo jo proti Andricu, kjer smo potrkali na vrata lično - priprostega novega poslopja, zimske kmetijske šole v Andricu. Sprejel nas je gospod ravnatelj kmetijske šole ter nam z veliko prijaznostjo razkazoval prostore šolskega poslopja in razlagal uredbo zanimive šole.

I:

Zimska kmetijska šola v Andricu je prva in edina šola te uredbe na Štajerskem. Ustanovil jo je okrajni zastop graške okolice ter jo otvoril dne 2. novembra 1902. Poslopje je stalo okroglo 40.000 K. Dežela je prispevala k zgradbi 3400 K, država nič, vse drugo je plačal okrajni zastop sam. Pač pa dobiva šola od leta 1903/4 sem 1000 K od dežele in ravno isto svoto od države kot podporo. Vzdrževanje šole stane na leto 10.000 K. Prostora je v šoli za 40 učencev. Lani je bilo to število polno, med učenci sta bila tudi dva Slovenci.

Uredba šolskega poslopja je zelo prilična. V podzemeljskem delu je kuhinja, služabniška soba, uzorna mlekarica, stiskalnica in klet, shramba in dve sobi za obrtna dela. V pritličju je ravnateljevo stanovanje, pisarna, bolnica in jedilnica ravno nad kuhinjo, s katero je zvezana z dvigalnico. V I. nadstropju sta dve učni sobi za po 20 učencev, soba za učne pripomočke, kopalnice in dve spalnici. V podstrešju je soba za asistenta in dve veliki spalnici. Poslopje je dolgo 22 m, široko 14 m. Pred poslopjem je 20 m širok vrt, za poslopjem dvorišče in majhno gospodarsko poslopje. Zraven je še posestva 2³/₄ orala.

Notranja uprava različnih soban je preprosta in cenena. Učne pripomočke dobiva šola brezplačno od trgovskih tvrdk, katere si delajo s tem reklamo; pripomočki ostanejo lastnina tvrdk.

Večina učencev stanuje v zavodu, le iz bližnje okolice hodijo na dom. Vstopnine je plačati 2 K, šolnine za učence iz okraja graškega okrajnega zastopa ni, za učence izven tega okraja znaša šolnina 30 K na leto. Za hrano in stanovanje plačujejo mesečno 30 K.

Učni načrt je določen za dve leti oziroma dve zimi. Šolsko leto se začne s 1. novembrom in neha z zadnjim aprilom.

V prvem letu so sledeči predmeti: veronauk, učni jezik, računanje, merstveno obli-

koslovje, risanje, zemljepisje, prirodoslovje, kemija, rudoznanstvo, gospodarsko rastlinstvo in živalstvo, čebelarstvo, petje, obrtna dela iz lesa in usnja. V drugem letu je: veronauk, učni jezik, zračje, rastlinsko življenje, živinoreja, živinozdravilstvo, gospodarstvo, zakonodajstvo, knjigovodstvo, sadjarstvo, gozdarstvo, računanje, zemljemerstvo, prva pomoč pri neizgodah in pletarstvo.

Pri vseh predmetih se ozira na kmetijske potrebe. V učni načrt pa je bilo treba sprejeti tudi nekatere splošno izobraževalne predmete. Tem bolj je to potrebno, čim dalje časa učenci niso obiskovali ljudske šole. V »Narodu« je pisal pred kratkim nekdo vrlo poučne članke o kmetijski šoli na Grmu. Pisatelj istih člankov pravi, da na vse zadnje vendar ne more biti naloga kmetijskih šol, da bi poučevali učence v splošno izobraževalnih predmetih. Seveda, naloga to ni, in se gotovo tudi v nobeni kmetijski šoli ne smatra kot prva naloga, a potreba je. Učenci prihajajo iz različno razrednih šol z različno splošno omiko. V kmetijskih šolah se toraj mora utvariti tudi pri nekaterih splošno-izobraževalnih predmetih skupna podlaga, na katero je treba zidati v drugih predmetih.

Ni namen teh vrstic, vabiti slovenske učence v nemško andriško šolo, ampak vzpodbuditi spodnještajerske Slovence, da si tudi sami osnujemo enako slovensko zimsko kmetijsko šolo. Ne čakajmo pomoči od dežele ali države, temveč pomagajmo si sami. Toda o tem prihodniji! A. K.

Deželni zbor štajerski.

Gradec, 25. okt. 1904.

Urnava Sotle.

V seji dne 11. okt. je utemeljil poslanec Žičkar svoj predlog glede uravnave Sotle s sledečimi besedami:

Visoka zbornica! Dne 29. aprila 1899 je deželni zbor valed mojega predloga sklenil, da se uravnava Sotla in njeni pritoki. Ob enem se je povabila hrvatska vlada, da se udeleži te uravnave reke Sotle.

Ze dne 27. junija 1899 je naznanila hrvatska deželna vlada, da so se tudi onkraj Sotle vložile pritožbe o poškodbah, katere prizadeva Sotla na hrvatski zemlji. Hrvatska vlada smatra sistematično uravnavo te reke kot nujno potrebno.

Nasvetovala je skupni ogled te reke. Ta predlog sta deželni odbor in štajerska deželna vlada rada sprejela.

Hrvatska vlada je pričakovala potem od strani naše deželne vlade in našega deželnega odbora naznanila, kdaj naj pošlje svoje kulturno tehnične organe (inženirje), da vzajemno z našimi izvrše ta obhod.

Hrvatska vlada je čakala silno dolgo, dalje kakor dve leti. Še le meseca septembra 1901 se je mogel izvršiti ta ogled. Tu sta bila navzoča tudi po jeden zastopnik ministrstva za notranje zadeve in za poljedelstvo.

Ko se je vršil ta obhod, je Sotla preplavljala zemljišča na hrvatski in štajerski strani. Zastopnik ministrstva za notranje zadeve je takrat izjavil, da tisti, ki dozdaj še ni bil prepričan o potrebi, Sotlo uravnati, se je moral zdaj prepričati o tej potrebi.

Deželni odbor štajerski je nato pripoznal potrebščino, Sotlo uravnati, pritrčil predlogom komisije in